ווּעטער :
טיילווייז וואלקנדיק און קיל

זון אויפגאנג — 5.26
זון אונטערגאנג — 7.34

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

דאס אידישע ווארט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

Vol. 20, No. 168. Winnipeg, Fri. Aug. 22, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. — דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג — פרייטאג כח אב. תר"ץ.

הונדערטער איינגעוואנדערטע אנטלויפן פון קאנאדע צוריק צו זייערע אלטע היימען

ארבעטסלאזיקייט טרייבט אלטע און נייע תושבים פון לאנד. — ערשטע שיף מיט אימיגראנטן נאך די נייע רעגולאציעס קומען אן די טעג

מאנטרעאל, קווע. אווג. 22.—הונדערטער אייראפייאישע איינגעוואנדערטע, צווישן זיי א סך נאטוראליזירטע קאנאדער ביר־גער, ווענדן זיך יעדן טאג נאך פאספארטן צו פארן צוריק צו זייערע אלטע היימען, ווי די קאנסולן פון פארשיידענע לענדער באריכטן. א סך פון די אפליקאנטן האבן ניט מיט וואס צו קויפן זייערע שיפס־קארטן, און זיי זוכן הילף צו מאכן די ריי־זע. אנדערע, ווידער, האבן קליינע פאר־מעגנס, און זיי פארן אוועק פון דאנען, ווייל קיין ארבעט האבן זיי ניט, און זיי רעכענען אוים, אז צו לעבן אויפ'ן פאר־טיקן וועט זיי קאסטן א סך ביליקער אין דער אלטער היים.

אויסגעמאכט א גרויסן פראצענט פון דער אייראפייאישער אימיגראציע ביז איצט. סיידן אטאווא וועט מאכן אן אויסנאם פאר אט די אימיגראנטן, וועלן א סך פון זיי ניט אריינגעלאזן ווערן אין לאנד און זיי וועלן מוזן פארן צוריק.

ערשטע אימיגראנטן אונטער נייע רעגולאציעס

האליפאקס, נ. ס., אווג. 22. — פיר טראנס־אטלאנטישע שיפן ווערן דא דער־ווארטעט אין משך פון די קומענדיקע פיר טעג, מיט איבער 200 אימיגראנטן, וואס פאלן שוין אונטער די נייע אימיגראציע רעגולאציעס ארויסגעגעבן אווג. 14טן.

לויט די דאזיקע רעגולאציעס קאנען אין לאנד מער ניט אריינקומען קיין קאנאדע קיין פארם ארבעטער און קיין דינסטן פון אייראפע — די קאטעגאריעס, וואס האבן

קאלגארי גיט קעניגלאכן קבלת־פנים צו איר בארימטן בירגער

ספעציעל צו ד. א. וו. פון אונזער קארעס־פאנדענט ה. זיסקין

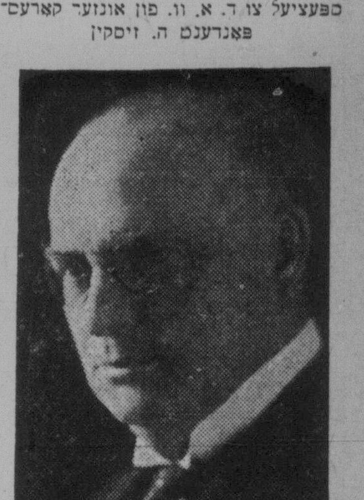

פרעמיער ר. ב. בענעט

קאלגארי, אלטא., אווג. 22. — אן ענ־טוזיאסטישער עולם האט באגריסט דא קאלגאריער בארימטן בירגער, פרעמיער ר. ב. בענעט, צו זיין ערשטן באזוך אין זיין היימישער שטאט נאך זיין גרויסן זיג אין די וואלן.

ער איז אויפגענומען געווארן מיט מוזיק און איז באגריסט געווארן פון פארטרעטער פון דער פראווינציעלער רעגירונג און פון די מעיארס פון קאלגארי און פון די ארו־מיקע שטעטלאך, וועלכע האבן אים האר־ציק באגריסט.

מר. בענעט, און זיין שוועסטער מיס בענעט, האבן געענטפערט ,אויסדריקנדיק זייער ווארימסטן דאנק פאר דער הארצי־קער אויפנאמע, און זייער צופרידנהייט צו זיין צוריק אין קאלגארי.

—(::)—

קריזיס באווירקט ניט דעם פאר־קויף פון שמינקע

שיקאגא, איל., אווג. 22. — אין לאנד מעג זיך הערשן א קריזיס, אָבער ווייבער ווילן אייך טראגן צעריסענע שיך און זאקן מיט לעכער, אָבער פון זייערע 'פנים'ער ווילן זיי גארנישט ניט איינשפּארן, — האט דערקלערט מרס. רוט מאורער, אנגע־זעענע פארשטייערן פון דער "שיינהייט אינדוסטריע", וועלכע האט געמאכט אי־בער דריי מיליאן דאלאר פון פארקויפן שיינהייט מיטלען.

אין יאר 1929, זאגט מרס. מאורער, האט יעדע פאמיליע אין די פאראייניקטע שטאטן אויסגעגעבן 29 דאלאר אויף קאס־מעטיקס און שיינהייט מיטלען. אין יאר 1930, ניט געקוקט אויף'ן קריזיס, וועט דער דורכשניט זיין דערזעלבער.

—(::)—

פארם ארב. באגייט זעלבסט־מארד נאכדעם ווי ער פארוואונ־דעט אומגערן זיין באלעבאסטע

נאלט, אנט., אווג. 22.— טאמאס אלא־מאן, א פארם ארבעטער, 18 יאר אלט איז באגאנגען זעלבסטמארד דורך דער־שיסן זיך, אוים מורא, אז ער האט דער־הרג'עט מרס. דייוויד מעין, 25 יאר אלט, זיין באלעבאסטע אויף איר פארם. אלא־מאן איז געשטארבן אין דעם היגן שפי־טאל עטלעכע שטונדן נאכדעם ווי ער האט זיך געשאסן. מרס. מעין האט א וואונד פון א קויל אין איר קאפּ, אָבער איר לא־גע איז ניט זייער ערנסט.

אלאמאן האט פראקטיצירט שיסן אין א בלעכענער קאן מיט א 22 קאליבער ביקס און ווי עס ווייזט אוים האט ער אין מרס. מעין געטראפן ניט ווילנדיק, וואס האט פאראורזאכט זיין זעלבסטמארד.

אראבישע פראקלאמא־ציעס קאנפיסקירט

ירושלים, אווג. 22 (איטא). — די רע־גירונג האט קאנפיסקירט די פראקלאמא־ציעס פון דער אראבישער עקזעקוטיווע, וואס פראקלאמירן א גענעראל־סטרייק אויף מארגן (שבת), דעם יאר־טאג פון די ראיאטן.

זשענעווא, אווג. 22 (איטא). — ווי דער איטא ווערט באקאנט, איז די אפענע סעסיע פון ראט פון פעלקער ליגע אפגע־לייגט געווארן פון דעם פינפטן אויף דעם אכטן, אדער מעגלאך דעם צענטן סעפ־טעמבער. די פארעפנטלאכונג פונ'ם בא־ריכט פון דער מאנדאטן קאמיסיע איז איצט אפגעלייגט אויף אן אומבאשטימ־טער צייט.

—(::)—

מזרחי וועט דורכפירן זיין איינענעם קאמפיין פאר פאנדן

ווין, אווג. 22 (איטא). — די אלוועלט־לאכע באראטונג פון מזרחי וואס ווערט דא אפגעהאלטן, האט באטראכט דעם שטאנדפונקט פון דער ארגאניזאציע בנוגע דעם איצטיקן מצב אין ציוניזם. עס זיינען אנגעצייכנט געווארן די ליניעס פון דער מזרחי'שער פאליטיק ביי דער קומענדי־קער זיצונג פונ'ם אקציאנס קאמיטעט, און עס איז באשלאסן געווארן צו פראקלאמירן א קאמפיין פאר מזרחי פאנדן אין די מא־נאטן תשרי און חשון.

וואס די מזרחישע ליניע וועט זיין ביי דער קומענדיקער זיצונג פון אקציאנס קא־מיטעט ווערט ניט פארעפנטלאכט. די רע־זאלוציעס זיינען אנגענומען געווארן הינ־טער פארמאכטע טירן. עס ווערט אָבער פארשטאנען, אז א היציקע דיסקוסיע איז פארגעקומען, נאכדעם ווי רבי בערלין האט אפגעגעבן א באריכט פון דער לאגע.

—(::)—

ארויספאר פון היב. סיק בענ. סאס. צום בית־עלמין איבער־אכטאג זונטאג

דער פרעזידענט פון דער "היברו סיק בענעפיט סאסייטי", בעט אונז צו מעל־דען, אז איבעראכטאג זונטאג, דעם 31טן אווגוסט, וועלן די מיטגלידער פון דער היברו סיק בענעפיט סאסייטי ארויספארן אויפ'ן בית־עלמין צו שטעלן מצבות אויף די קברים פון די פארשטארבענע מיטגלי־דער. אוטאמאבילן וועלן אפפארן פונקט 10.30 אינדערפרי פון ארום קווינס טע־אטער, און אלע מיטגלידער זיינען געבעטן צו האלטן דאס אין געדאנק און קומען פונקט אין צייט, כדי אלע צוזאמען זאלן קאנען אנוועזנד זיין.

מערדער פון טעקסי־דרייווער פירט דורך באנק רויבעריי

קאלגארי, אלט., אווג. 21. — די פא־ליציי וועלכע זוכט ארום, זינט זונטאג, דעם מערדער פון א לאקאלן טעקסי דריי־ווער וועלכער איז בארויבט און דער'הרג'־עט געווארן אויף א האיוועי ניט ווייט פון שטאט, זוכט איצט ארום א באנק רויבער וועלכער איז נעכטן אנטלאפן מיט 7,500 דאלאר וואס ער האט פארכאפט פון דער בענק אף מאנטרעאל, עלבאו פארק בראנטש.

לויט די באשרייבונגען פון דעם רויי־בער וואס די באנק אנגעשטעלטע האבן אנגעגעבן צו דער פאליציי זעט עס אוים אז דאס איז דער זעלבער חברה־מאן וואס האט דערמארדעט דעם טעקסי דרייווער. פיר באנדיטן האבן זיך באטייליקט אין דער טעקסי רויבעריי, אבער דער באנדיט וועלכער איז געזעסן אין פראנט קאר מיט דעם דרייווער, גלויבט מען, א זער איז דער באנק רויבער.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, אגוסט 22

רייכע פראגראם ביי גראנדיעזן יוגנט־לאכן ליטעראריש־מוזיקאלישן אוו., 8.30 אוונט, אין ציון זאל. אויפזיכט : "הנוער העובד". איינטריט פריי.

סאקא־וואנזעטי יארצייט אוונט. אויפז. יוג. לינקע פוע"צ. 8.30 אוו. אין פרץ אינ.

שבת, אווגוסט 23

רבי הורוויץ: חומש מיט מפרשים. 4.30 נ.מ., אין אהל־יעקב שול.

זונטאג, אווגוסט 24

פיקניק פון מענער און פרויען פון אינד. פרי לאָאן, 1 נ.מ., אין קילדאנען פארק. זאמלפונקט, ביים טויער.

אלגעמ. פארזאמ. פון "חסד של אמת", 3 נ.מ., אין נייער ת"ת.

אלגעמ. פארזאמ. פון אינדעפ. בני־אב־רהם פרי לאָאן 12 בייטאג, אין פרייהייט טעמפל.

פארזאמ. פון פרויען ביקור־חולים, 4 נ.מ., אין ליבאוויטשער שול.

דינסטאג, אווגוסט 26

פארזאמ. פון מאקאריוועד פרויען פאר־איין, 8 אוונט, אין עטרת־ישראל שול.

אלגעמ. פארזאמ. יוגנט לינקע פוע"צ, אין פרץ־אינסטיטוט.

אונזערע פראווינץ אויסגאבן

צוליב טעכנישע סבות, האבן מיר געפונען פאר נויטיק, אומצובייטן די טעג פון אונזערע ספעציעלע פראווינץ אויסגאבן, געבנדיק א באזונדער טאג צו יעדער איינער פון די פיר גרעסערע פונקטן אין סאסקאטשעוואן און אל־בערטא.

די ספעציעלע אויסגאבן וועלן פון איצט אן און ווייטער זיין אזוי אויס־געטיילט :

רעדזשיינע — יעדן מאנטאג

קאלגארי — יעדן דינסטאג

עדמאנטאן — יעדן מיטוואך

סאסקאטון — יעדן דאנערשטאג

אונזערע ספעציעלע קארעספאנדענטן אין די דאזיקע שטעט זיינען געבעטן צו נעמען דאס אין אנבאטראכט.

"דאס אידישע ווארט".

טויזנטער קאמוניסטן הינגעריכטעט אין כינע

שאנכאי, אווג. 22. — ווי עס ווערט דא אפגעשאצט, זיינען פון דער מאכט ביז איצט הינגעריכטעט געווארן צווישן 2,000 און 4,000 קאמוניסטן אינ'ם טשאנגשא געגנט.

נאנקין, אווג. 22. — א פארשווערונג פון ראדיקאלן אויפצורייסן מיט דינאמיט אלע וויכטיקערע רעגירונגס געביידעס דא אין שטאט אנטדעקט געווארן. 20 סטו־דענטן, סאלדאטן און טעלעגראף אנגעשט. זיינען אין איין הויז ארעסטירט געווארן אין פארבינדונג מיט דער פארשווערונג. און צוזאמען מיט זיי — א צאל אנדערע אנפירער, איינשליסנדיק א מיידל.

—(::)—

נאך אן אייניקל געבארן צו קעניג דזשארדזש

גליימיס, שאטלאנד, אווג. 22. — א צווייטע טאכטער איז דא געבארן געווארן צו דער פירשטין פון יארק, פרוי פון דעם צווייטן זון פון קעניג דזשארדזש.

דער געבורט פון א צווייטער טאכטער וועט זיין א שטיקל אנטוישונג פאר דער משפחה, וואס האט געוואלט א זון.

אינערן מיניסטער דזשיימס ר. קליין איז, אין אנקלאנג מיט דער טראדיציע, געווען אין שלאס בעת'ן געבורט, און ער האט אפגעשיקט די ידיעה וועגן דעם גע־בורט צו קעניג דזשארדזש, צום ארטשי־בישאפ פון קענטערבורי און צו אנדערע.

—(:.:)—

כינעזישע רעגירונגס ארמיי צע־שמעטערט קאמוניסטן מחנה

האנקאו, אווג. 22. — לויט א ידיעה אין די היגע צייטונגען, האבן פראווינ־ציעלע טרופן .אויסגע'הרג'עט פיר טויזנט קאמוניסטן אין דער מערב קיאנגסי פראווינץ, און זיי האבן פארכאפט צוויי טויזנט ביקסן פון דער כינעזישער רויטער ארמיי.

לויט דעם באריכט, איז עס געווען די ערשטע נידערלאגע פאר די כינעזער קא־מוניסטן, וועלכע האבן אין פארלויף פון די לעצטע עטלאכע וואכן אנגעטאן א חורבן איבער דעם גאנצן יאנגצע דיסט־ריקט אין זייער קאמף מיט די פראווינצי־עלע ארמייען.

—(:-:)—

לעא פליישמאן, אידישער שאך טשעמפיאן, געשטארבן

בודאפעסט, אווג. 22 (איטא). — דער אינטערנאציאנאלער שאך־טשעמפיאן, ל. פליישמאן איז דא פלוצלונג געשטארבן. פליישמאן האט מיט א קורצער צייט צו־ריק געוואונען דעם צווייטן וועלט פרייז אין האמבורג.

אנטיסעמיטן טרייבן דייטשע זומער רעזארטן צו באנקראט

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

בערלין, אווג. 22 (איטא). — די גע־שעפטסלייט און רעזארטן אייגנטימער פון טורינגיע האבן דערלאנגט א מעמאראנדום צו דער רעגירונג, דערקלערנדיק, אז זיי קאנען דאס יאר ניט צאלן זייערע שטייערן, ווייל זיי האבן געהאט זייער א שלעכטן זומער. די אנטיסעמיטישע פא־ליטיק פון דר. פריד, זאגן זיי, האט פאר־טריבן א סך געסט פון די רעזארטן. א סך אידישע געסט, דערקלערן זיי, האבן בטל געמאכט זייערע רעזערוואציעס, צוליב דער אנטיסעמיטישער אגיטאציע וואס די הא־קנקרייצלער פירן דא אן.

—(:-:)—

אנקומענדיקע אידישע אימיגראנטן

די פאלגנדיקע אידישע אימיגראנטן זיי־נען ארויסגעפארן פון דאנציג מיט דער שיף "פולאסקי" פון דער באלטיק אמערי־קא ליין, דעם 19טן אווג. און ווערן דער־ווארטעט אין האליפאקס אווגוסט 29טן און אין וויניפעג סעפטעמבער 1טן.

רחל פיק, צו ראז ראזנפעלד; עטקע גאר־פינקל, צו דזש. גארפינקל; יעקב סטארעץ, צו ט. מיניק; סאסי, איידלשטיין, צו נ. האלנבערג אראן, סאסק.; לאה באדנער, צו ק. באדנער, בראדוויו, סאסק.; ראזי מילגראם צו פ. ס. סימאוויטש; חיים פא־ליסטשוק, צו ס. פאליסטשוק; ראזע וויניק, צו ב. וויניק; ראזאליע לעווענטאל, צו דזש. לעווענטאל; איירא בראנדוויין, צו ראז בראנדוויין; פסח שאפירא, צו ב. שאפירא; הינדע ריינער, צו מאקס ריינער; מאיר נערטל, צו אשר נערטל; כאסיע שלייער, צו י. קאזלאווסקי; העניע טייטל, צו איי־דא איידלמאן; שרה פישמאן, צו ה. מא־זעראווסקי; מענדל גארבאטער, צו קלארא גארבאטער; נח ראזנבערג צו ס. ראזנ־בערג; חיים קאליקא, צו פעסיע מענדעלע־וויטש; חנה מינדל, צו בעסיע בוקוואלד; כאסיע פרעמדער, צו מרס. באגער; מערלא וואסערמאן, צו חיה הינערמאן, קאלגארי.

—(:-:)—

קאנאדע פארקירצט פארצונג טא־ריף אויף אירע אויטאמאבילן אין ניי־זעלאנד

וועלינגטאן, ניי־זעלאנד, אווג. 22. — די רעגירונג פון ניי־זעלאנד האט בא־שלאסן אוועקצושטעלן קאנאדער אויטא־מאבילן און מכשירים אויפ'ן אלגעמיינעם טאריף־ליסט ,וועקנעמענדיק אזוי ביי זיי דעם פארצוג טאריף פון וועלכן זיי הא־בען ביז איצט גענאסן.

די רעגירונג האט דאס געטאן אין ענט־פער אויף קאנאדער טאריפן אויף ניי־זעלאנדער פוטער און אויף דעם אנאנס פון דער קאנאדער רעגירונג, אז זי קאן ניט פארזעצן דעם אוסטראליער האנדלס אפמאך בנוגע ניי־זעלאנד ווייטער, ווי ביז אקטאבער. פרעמיער פארבס דערקלערט, אז די ניי־זעלאנדער רעגירונג וועט איצט פרובירן פארהאנדלען א דירעקטן האנדלס אפמאך מיט קאנאדע.

אנב - אורחא

פון מארק

אין 25 יאר ארום

אמאל פלעגט עס זיין "אין 1,000 יאר ארום", אדער, אין בעסטן פאל, אין "100 יאר ארום".

דאן איז די מענשלאכע ציוויליזאציע געפארן אויף אקסן. צו טרעפן וואס וועט זיין אין 25 יאר ארום איז ניט געווען קיין שפיל פאר דער מענשלאכער פאנטאזיע : ס'איז געווען זיכער, אז מען וועט האלטן ניט קיין סך ווייטער, ווי איצט. אט "אין 1,000 יאר ארום", אדער "אין 100 יאר ארום", — זיינען געווען טעמעס, וואו מען האט געקאנט לאזן די פאנטאזיע צו צעשפילן זיך.

היינט פליט די טעכנישע ציוויליזאציע אויף עראפלאנען, און באלד וועט זי שוין אנהויבן טראגן זיך אויף ראדיא כוואליעס. מיר ווערן שוין מער ניט איבערראשט פון קיין וואונדער, און אין א קליינער צייט פון 25 יאר קאנען מיר איינפארן מער, ווי אמאל אין א טויזנט יאר.

אויפ'ן סמך פון די טענדענצן וואס בא־מערקן זיך אין לעבן, קאנען מיר פאר־אויסזאגן דאס פאלגנדיקע :

* * *

שוין איצט האלטן גאזאלין סטאנציעס און מיניאטור גאלף קורסן אין אנפילן אלע ווינקעלאך אין די צענטראלע און סטראטעגיש וויכטיקערע טיילן פון שטאט.

באלד וועט מען אנהויבן אראפרייסן געביידעס אין די צענטראלע טיילן פון שטאט, צו מאכן מער פלאץ פאר נייע גא־זאלין סטאנציעס און גאלף קורסן.

צוערשט וועט מען ביי אונז אראפרייסן די פארלאמענט געביידע און די געריכט געביידע, ווייל ס'איז א שאד צו פטר'ן אזעלכע טייערע ריל־עסטייט אויף אזעל־כע אויסגעבערישע בנינים, ווען מען קאן זיי פארוואנדלען אין גרויסע הכנסות.

דערנאך וועלן נאכפאלגן אנדערע בני־נים, און אין 25 יאר ארום וועלן שוין אלע צענטראלע טיילן פון שטאט זיין בסדר פארנומען מיט גאזאלין סטאנציעס און גאלף קורסן.

די געשעפטן און די וואוינונגס גאסן וועלן זיך אריבערציען ערגעץ ווייט אויסער דער שטאט. ערגעץ וואו וועלן בלויז אין די הינטער־געסלאך נאך טוליען זיך קליינע ביידלאך, וואו די אוטאמאביל פארער אדער די גאלף שפילער וועלן קא־נען כאפן א סענדוויטש, א "האט־דאג" און א פלעשל "פאפ".

* * *

מאסן פראדוקציע נויטיקט זיך במילא אין מאסן געברויך.

אזוי ווי געוויסע סארטן ראזיר־מעסער ווערן איצט אויסגעטיילט פריי, כדי מען זאל קויפן די קלינגלאך, אזוי וועלן דאן די גאזאלין סטאנציעס אויסטיילן פריי אוטאמאבילן, כדי צו פארגרעסערן דעם געברויך פון גאזאלין.

יעדער מאן, פרוי און קינד וועט דאן האבן צו עטלאכע אוטאמאבילן, — פאר "ביזנעס", פאר "פלעזשור" און פאר שבת און יום־טוב. דאמען וועלן אויסער דעם האבן באזונדערע אוטאמאבילן צו "מע־טשען" צו זייערע קליידלאך, זייערע הינטלאך און זייערע מענער.

וועט דער פארקער ווערן אזוי גרויס און דאס "פארקינג" פראבלעם אזוי ערנסט, אז מען וועט איינגאנצן פארבאטן צו "פארקן" אויף שטאטיקע גאסן.

געשעפטסלייט און ארבעטער, וואס וועלן פארן אויף זייערע אוטאמא־בילן צו דער ארבעט, וועלן מוזן "פארקן" ערגעץ א פינף מייל פון שטאט, און פון דארטן צופארן צו דער ארבעט אויף א "סטריט קאר", אדער מיט דער סאבוויי.

* * *

שוין איצט איז די אונטערוועלט אינ־דוסטריע איינע פון די גרעסטע אין אמע־ריקע, מיט אן אומזאץ, וואס איז גרעסער פונ'ם אומזאץ פון דער אוטאמאביל אינ־דוסטריע.

אזוי ווי קיין גרויסע אינוועסטמענטס דארף מען דא ניט מאכן, וועט די דאזי־קע אינדוסטריע אלץ מער און מער אנט־וויקלען זיך.

אין 25 יאר ארום וועלן שוין אלע שי־קאגער איינוואוינער אויסשיסן איינער דעם צווייטן און אוועקרויבן איינער דעם צווייטנס פארמעגן. שפעטער א ווייל וועלן אנדערע גרויסע אמעריקאנער צענטערן טיילן דעם זעלבן גורל.

אבער אזוי ווי די פראדוקציע נויטיקט זיך אין אן אפזאץ מארק, וועלן די פאב־ריקן ארויסלאזן מאסן "ראבאטן" (מע־כאנישע גולמ'ס), וועלכע וועלן געשאפן ווערן ספעציעל מיט אנטוויקלטע פארדע־רונגען פאר "סליקערם" ראדיאס, אויטא־מאבילן, "טאקים", גאלף קורסן, נאסן־לידלאך, דזשאז־מוזיק און א. וו.

און א ספעציעלער מעכאניזם וועט זיין איינגעריכטעט אין יעדן איינעם, אז מען זאל דורך ראדיא אלע קאנען אנדרייען צו קרינן א גלייכצייטיקן מאסן־געשמאק פאר יעדער נייער זאך וואס גייט אריין אין דער מאדע.

* * *

קיין פרידן אויף דער וועלט וועט אבער נאך דאן אויך ניט הערשן.

העברייאיסטן וועלן נאך דאן אויך שאר־פען גולמ'ס מיט העברייאיסטישע נויגונ־גען, און אידישיסטן — מיט אידישיס־טישע.

פארטייען וועלן פאבריצירן, יעדע פאר זיך, גולמ'ס פון איר מין, און פארטייא־שע שולן וועלן דערציען גולמ'ס "מיט ליבע צו ארץ־ישראל", "מיט ליבע צום ארבעטער קלאס", "מיט ליבע צום קאמ־פערישן קאמוניזם" און א. וו.

און די גולמ'ס וועלן זיך פרוכפערן און מערן, און קעמפן צווישן זיך אויף לעבן און אויף טויט, — ווייל אזוי האט מען זיי אנגעדרייט . . .

* * *

נ. ווי געפעלט אייך דער באחרית הימים?

רומענישע אידן מאנען פארגיטיקונג פאר געליטענע שאדנס

בוקארעסט, אווג. 22 (איטא). — די פארערונג פון באלדיקער פארגיטיקונג צו די אידישע קרבנות פון די אנטיסעמיטישע עקסצעסן אין סוטשאווא און באלאנצעאנא איז דערלאנגט געווארן צו דער רעגירונג פונ'ם פרעזידענט פון דער סוטשאווער קהלה, דר. מ. טייטש.

דר. טייטש האט איבערגעגעבן דער מאכט אין טשערנאוויץ א פולן ליסט פון אידישע פארלוסטן, וואס דערגרייכן 208 טויזנט לעי אין סוטשאווא, און 2 מיליאן 784 טויזנט לעי אין באלאנצעאנא.

דר. טייטש באטאנט די וויכטיקייט, אז די פארגיטיקונג זאל אויסגעצאלט ווערן גלייך, איידער עס קומט אן דער רעגנדי־קער סעזאן, ווייל די קרבנות וועלן דאן ניט קאנען וואוינען אין די חורבות פון זייערע הייזער, צעשטערט פון די כוליגא־נעס.

דר. טייטש פאדערט ווייטער, אז די זשאנדארמסקע וואך זאל צוריק אויפגע־שטעלט ווערן אין באלאנצעאנא, וואו זי איז ניט לאנג צוריק אפגעשאפן געווארן. ער צייגט אן, אז א סך אנטיסעמיטישע אגיטאטארן זיינען נאך דארטן טעטיק און העצען דעם המון קעגן די אידן, און מען האט מורא, די עקסצעסן זאלן ניט באנייט ווערן נאכ'ן הארבסט.

—(:-:)—

אונגארישער מיניסטער האלט רעדע קעגן אנטיסעמיטיזם

בודאפעסט, אווג. 22 (איטא). — דער אונגארישער מיניסטער, גאמבאס, האט דא געהאלטן א רעדע קעגן אנטיסעמיטיזם אויף א מאס־מיטינג.

דער מיניסטער האט טאפעלירט צו די פאליטישע פירער פון אלע פארטייען מיט־צוהעלפן דער רעגירונג ניט צו דערלאזן צו קיין אנטי־אידישע טעטיקייטן. "אידן און קריסטן דארפן לעבן ווי ברידער, ווייל מיר קעמפן פאר איין גרויסן אידעאל" האט גאמבאס געזאגט.

ארום 113 טויזנט ארבעטסלאזע אין 84 קאנאדער צענטרען, לויט זייער באריכט צום ארבעט מיניסטער

אטאווא, אווג. 22. — אין 84 פונקטן וואס האבן ביז איצט געענטפערט אויף דער אנפראגע פונ'ם ארבעטס מיניסטער, האנ. ג. ד. ראבערטסאן, זיינען דא 112,940 ארבעטסלאזע. אין די ווינטער־דיקע חדשים, ווערט דערווארטעט, אז זיי־ער צאל זאל דערגרייכן ביז 159 טויזנט. אינ'ם באריכט זיינען נאך ניט אריין ארום 15-14 צענטערן, וואס האבן נאך ניט צוגעשיקט קיין ענטפער, און עס פעלן דא אויך די ציפערן פון די ארבעטסלאזע אין די קלענערע פונקטן און אין די דאר־פישע געגנטן.

סענאטאר ראבערטסאן שאצט אפ אז אן ערך 200 טויזנט מענטשן אין קאנאדע זיינען ארבעטסלאז. ציפערן צוזאמענגע־שטעלט אווגוסט 15טן, האט ער געזאגט, האבן געצייגט, אז 26,796 יוניאן ארבע־טער זיינען ארבעטסלאז פון א סך הכל פון 206,597 יוניאן ארבעטער אין לאנד. דאס מאכט אוים ארום 10.9 פראצענט.

דער מיניסטער האט צוגעגעבן, אז די ארבעטסלאזיקייט איז ניט קיין רעזול־טאט פון דער רעגירונגס אומטעטיקייט, נאר ס'איז אן אלוועלטלאכע דערשיינונג. עס איז אבער ניט דער רעגירונגס פליכט צו פארזארגן די וועלט. די רעגירונג האט דערפאר בדעה צו העלפן דער קאנאדער באפעלקערונג צו העלפן זיך אליין.

דער ארבעטס מיניסטער האלט איצט אפ א קאנפערענץ מיט פארשיידענע פאר־שטייער, צו באטראכטן די ארבעטסלאזי־קייט פראגע און אנצוצייכענען פלענער, וועלכע וועלן דערנאך פארגעשלאגן ווערן פאר דער ספעציעלער פארלאמענט סעסיע וואס ווערט פארורופן פרי אין סעפטעמבער

רעגיסטראציע פאנגט זיך אין י. ל. פרץ שול דעם זונטאג אינדערפרי

אין עטוואס איבער א וואך צייט פאר־ענדיקן זיך די זומער־וואקאציעס, און די פרץ־שול, 418 אבערדין עוועניו, פאנגט אן די רעגיסטראציע פון קינדער דעם זונטאג, אווג. 25טן, 10 פרי. די רעגי־סטראציע וועט דערנאך אנהאלטן א גאנ־צע וואך, ביז סעפט. 1טן, ווען די שול ווערט צוריק דערעפנט.

אלע קינדער, סיי די וואס האבן שוין געלערנט אין שול, און סיי די וואס פאנ־גען ערשט אן לערנען, מוזן רעגיסטרירט ווערן פון זייערע עלטערן אדער אויפזע־ער. די עלטערן וועמעס קינדער האבן שוין געלערנט אין שול, ווערן געבעטן צו פאררעגיסטרירן וואס פריער, כדי די קינ־דער זאלן ניט פארלירן זייערע פלעצער אין די קלאסן.

די שול בעט צו אנאנסירן, אז זי האט שוין א פולן לערער פערסאנאל. אויסער די אלטע, שוין באקאנטע לערער, האט זי אנגעשטעלט די פאלגנדיקע דריי לע־רער :

י. זיפער, געוועזענער פרינציפאל פון די מאנטרעאלער פרץ־שולן, — פרינציפאל.

ה. ראפאפארט, א לערער מיט א 9־יא־ריקער לערערשער דערפארונג און מיט בעסטע רעקאמענדאציעס פון פוילן.

משה מענאכאווסקי, דירעקטאר פון בריסקער אידישע שולן, באקאנט ווי איי־נער פון די בעסטע אידישע לערער אין פוילן, און א מענש מיט א הויכער ביל־דונג.

ה' ראפאפארט אי זשוין דא אין שטאט. י. זיפער קומט אהער מאנטאג דירעקט פון סיראקיוז, וואו ער האט ביי דער פאר־באנד שולן קאנווענשאן פארטראטן די וויניפעגער פרץ־שול. מ. מענאכאווסקי ווערט דא דערווארטעט אין ארום א חר־דש ארום. — א שיפסקארטע און א אי־מיגראציע דערלויבעניש זיינען שוין פאר אים (און זיין פרוי) ארויסגעשיקט גע־ווארן פון דאנען.

אלע הויכע באאמטע פון ווארשעווער שטאט־ראט קרינן פראנצויזישן אויסער אידישן וויצע־מעיאר

ווארשע, אווג. 22 (איטא). — דער פרע־זידענט פון דער ווארשעווער מוניציפאלי־טעט און אלע ניט־אידישע וויצע־פרעזי־דענטן זיינען באלוינט געווארן מיט דעם פראנצויזישן ערן־לעגיאן. דער איינציקער וויצע־פרעזידענט פון דער מוניציפאליטעט האט אבער דעם ארדען ניט געקראגן.

אין די אידישע קרייזן האט דער דאזי־קער פאל ארויסגערופן די גרעסטע אנטוי־שונג. מען זעט דערינען קלאר אן אנטי־סעמיטישע אינטריגע.

ווארשע, אווג. 22 (איטא). — אין פאר־בינדונג מיט'ן באשלוס צו ליקווידירן די אידישע בעל־מלאכה'ישע באנק, וואס וועט פאראורזאכן באדייטנדיקע פארלוסטן צו אידישע בעל־מלאכה'ס וואס האבן געהאל־טען זייער אפגעשפארט געלט אין דער באנק, האבן די געליטענע געמאכט אן אי־בערפאל אויף די באאמטע פון דער באנק. א גרויסער סקאנדאל איז אויסגעבראכן אין באנק, ווען די אָרימע מענטשן האבן זיך אהין אריינגעריסן, מאנענדיק זייער געלט.

—(::)—

סאלאמאן עלנבערג אונגארישער אידישער פירער געשטארבן

בודאפעסט, אווג. 22 (איטא). — סא־לאמאן עלנבערג, געוועזענער פרעזידענט פונ'ם אונגארישן אידישן ראט איז דא גע־שטארבן, אין עלטער פון אכציק יאר. דער פארשטארבענער האט געהאט גרויסע פאר־דינסטן פאר דעם אונגארישן אידנטום.